

УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ СУБ'ЄКТАМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ

Олександр Вікторович ДЯТКО,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Удосконалення взаємодії між суб'єктами протидії корупції у сфері оподаткування є ключовим елементом забезпечення ефективності антикорупційної політики держави. Оскільки корупційні прояви у сфері оподаткування мають складний та багаторівневий характер, протидія ним потребує злагоджених дій різних суб'єктів, зокрема органів державної влади, правоохоронних структур, судової системи, громадськості та міжнародних партнерів.

Удосконалення взаємодії – це процес покращення комунікації та співпраці між окремими особами, групами, організаціями або системами з метою підвищення ефективності, продуктивності та якості спільної діяльності. Він охоплює впровадження нових методів та стратегій, спрямованих на усунення бар'єрів у комунікації, налагодження ефективного обміну інформацією та покращення механізмів зворотного зв'язку. Це може включати використання сучасних технологій, оптимізацію внутрішніх процесів, удосконалення командної роботи, розробку чітких правил і процедур взаємодії, а також формування довірливої атмосфери у взаємовідносинах.

У різних сферах удосконалення взаємодії може мати різні форми: у бізнесі – це покращення корпоративної комунікації та співпраці між структурними підрозділами, в освіті – розвиток інтерактивних методів навчання, у публічному управлінні – посилення діалогу між владою та громадянами. Таким чином, цей процес є ключовим для підвищення загальної результативності та гармонійного розвитку будь-якої спільноти або системи [1, с. 47].

Одним із основних напрямів удосконалення взаємодії є посилення координації між органами державної влади, які здійснюють контроль і розслідування корупційних правопорушень. Зокрема, важливим кроком є налагодження ефективної співпраці між Державною податковою службою України, Національним антикорупційним бюро України, Національним агентством з питань запобігання корупції, Державною службою фінансового моніторингу України, Державним бюро розслідувань (ДБР) та органами прокуратури. Взаємодія між цими інституціями повинна ґрунтуватися на чітко визначених процедурах обміну інформацією, спільних заходах та виробленні єдиної антикорупційної стратегії у сфері оподаткування [2].

Другим важливим аспектом є цифровізація та автоматизація процесів, що значно знижує ризики корупційних зловживань. Впровадження електронного документообігу, автоматизованих систем моніторингу податкових операцій, а також розширення функціоналу електронного кабінету платника податків дозволяє мінімізувати людський фактор та усунути можливості для незаконного втручання у податкові процеси.

Наступний ключовий елемент удосконалення взаємодії – розширення міжнародного співробітництва у сфері протидії податковій корупції. Україна є учасницею ряду міжнародних ініціатив та угод, зокрема, Ініціативи прозорості у видобувних галузях (EITI), Глобального форуму з прозорості та обміну інформацією (OECD) та інших антикорупційних механізмів ЄС та ООН. Важливим напрямом є інтеграція до міжнародних інформаційних баз, що містять дані про бенефіціарних власників компаній, транснаціональні фінансові операції та офшорні юрисдикції, які можуть використовуватися для ухилення від сплати податків.

Окрім державних і міжнародних ініціатив, важливу роль у протидії корупції відіграє громадянське суспільство та бізнес-середовище. Спільні антикорупційні ініціативи, публічні моніторингові кампанії та аналітичні дослідження, які здійснюють незалежні експерти, сприяють підвищенню прозорості у сфері оподаткування та зменшенню рівня толерування корупції в суспільстві.

Не менш важливим напрямом удосконалення є реформування кадрової політики у податкових та антикорупційних органах. Відбір співробітників на основі прозорих конкурсів, регулярні перевірки доброчесності та запровадження механізму ротації керівного складу допоможуть знизити рівень корупційних ризиків. Важливим інструментом є також підвищення рівня зарплат і премій публічних службовців, які працюють у сфері податкового адміністрування.

Також необхідно зміцнити інституційну незалежність антикорупційних органів, виключивши унеможливлення політичного впливу на їхню діяльність. Це особливо актуально для НАБУ та САП, оскільки їхня незалежність є критично важливою для об'єктивного розслідування випадків податкової корупції. Крім того, потрібно посилити контроль за діяльністю працівників ДПС шляхом запровадження регулярних внутрішніх аудитів, тестувань на доброчесність тощо.

Крім того, необхідно запровадити дієві механізми громадського контролю за діяльністю податкових органів, залучаючи до моніторингу громадські організації та бізнес-спільноту. Це дозволить підвищити рівень підзвітності податкових органів та зменшити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Ефективна протидія корупції у сфері оподаткування потребує не лише посилення контролю та відповідальності, а й створення сприятливих умов для добровільного дотримання податкового законодавства. Важливим напрямом є зменшення регуляторного навантаження на бізнес і громадян шляхом спрощення податкових процедур, зниження адміністративного тиску та впровадження прозорих механізмів ухвалення рішень у податкових органах. Чим менше суб'єктивних чинників у процесі адміністрування податків, тим нижчі ризики корупційних зловживань.

Отже, підвищення ефективності взаємодії між суб'єктами протидії корупції у сфері оподаткування є важливим чинником для зміцнення податкової дисципліни та підвищення довіри громадян до державних інституцій. Впровадження сучасних інформаційних технологій, посилення взаємодії між ан-

тикорупційними органами, судова реформа та громадський контроль можуть стати ключовими чинниками успішної протидії корупції в цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Комунікативний менеджмент: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти гуманітарного факультету та навчально-наукового інституту дистанційної та заочної освіти / Уклад. : В.П. Кубко. Одеса: ДУ «Одеська політехніка», 2021. 92 с.

2. Започаткована співпраця між Національним антикорупційним бюро України та Державною службою фінансового моніторингу України // Офіційний веб-сайт Національного антикорупційного бюро України. Новини. URL: <https://nabu.gov.ua/news/novyny-oficiyni-zayavy-zapochatkovana-spivpracya-mizh-nacionalnym-antikorupciynym-byuro-ukrayiny-ta/>.